

Przedmiot: **Matematyka**

Szkoła: Technikum Łączności nr 14 na podbudowie szkoły podstawowej

Poziom: podstawowy i rozszerzony

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE

(zawarte w podstawie programowej)

- I. Sprawność rachunkowa.
Wykonywanie obliczeń na liczbach rzeczywistych, także przy użyciu kalkulatora, stosowanie praw działań matematycznych przy przekształcaniu wyrażeń algebraicznych oraz wykorzystywanie tych umiejętności przy rozwiązywaniu problemów w kontekstach rzeczywistych i teoretycznych.
- II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.
  1. Interpretowanie i operowanie informacjami przedstawionymi w tekście, zarówno matematycznym, jak i popularnonaukowym, a także w formie wykresów, diagramów, tabel.
  2. Używanie języka matematycznego do tworzenia tekstów matematycznych, w tym do opisu prowadzonych rozumowań i uzasadniania wniosków, a także do przedstawiania danych.
- III. Wykorzystanie i interpretowanie reprezentacji.
  1. Stosowanie obiektów matematycznych i operowanie nimi, interpretowanie pojęć matematycznych.
  2. Dobieranie i tworzenie modeli matematycznych przy rozwiązywaniu problemów praktycznych i teoretycznych.
  3. Tworzenie pomocniczych obiektów matematycznych na podstawie istniejących, w celu przeprowadzenia argumentacji lub rozwiązania problemu.
  4. Wskazywanie konieczności lub możliwości modyfikacji modelu matematycznego w przypadkach wymagających specjalnych zastrzeżeń, dodatkowych założeń, rozważenia szczególnych uwarunkowań.
- IV. Rozumowanie i argumentacja.
  1. Przeprowadzanie rozumowań, także kilkietapowych, podawanie argumentów uzasadniających poprawność rozumowania, odróżnianie dowodu od przykładu.
  2. Dostrzeganie regularności, podobieństw oraz analogii, formułowanie wniosków na ich podstawie i uzasadnianie ich poprawności.
  3. Dobieranie argumentów do uzasadnienia poprawności rozwiązywania problemów, tworzenie ciągu argumentów, gwarantujących poprawność rozwiązania i skuteczność w poszukiwaniu rozwiązań zagadnienia.
  4. Stosowanie i tworzenie strategii przy rozwiązywaniu zadań, również w sytuacjach nietypowych.

OPIS ZAŁOŻONYCH OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

(Wymagania szczegółowe)

Hasła programowe	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
KLASA PIERWSZA	
Liczby rzeczywiste	
<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie do logiki. Rodzaje zdań złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela pojęcia: zdanie logiczne, alternatywa, koniunkcja, implikacja, równoważność zdań; potrafi zapisać symbolicznie poznane pojęcia; potrafi podać wartość logiczną zdania.
<ul style="list-style-type: none"> Zaprzeczenie zdań złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi podać negację zdania prostego; potrafi podać zaprzeczenie alternatywy, koniunkcji i implikacji; zna podstawowe prawa rachunku zdań.
<ul style="list-style-type: none"> Formy zdaniowe. Kwantyfikatory. Zaprzeczenie zdań z kwantyfikatorem 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela pojęcia: forma zdaniowa, dziedzina formy zdaniowej, element spełniający formę zdaniową, kwantyfikator ogólny i szczegółowy; zapisuje kwantyfikatory za pomocą symboli; potrafi podać i zapisać symbolicznie zaprzeczenie zdania z kwantyfikatorem.
<ul style="list-style-type: none"> Prawa logiczne. Kwadrat logiczny twierdzeń 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi podać podstawowe prawa logiczne i zapisać je symbolicznie; potrafi podać i zapisać twierdzenie odwrotne, przeciwne i przeciwstawne do danego.
<ul style="list-style-type: none"> <i>Liczby naturalne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady liczb pierwszych, parzystych i nieparzystych; stosuje cechy podzielności liczby przez 2, 3, 5, 9; wypisuje dzielniki danej liczby naturalnej; wykonuje dzielenie z resztą liczb naturalnych; oblicza NWD i NWW dwóch liczb naturalnych; udowadnia istnienie nieskończenie wielu liczb pierwszych; przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących podzielności liczb i reszt z dzielenia np: <ol style="list-style-type: none"> dowód podzielności przez 24 iloczynu czterech kolejnych liczb naturalnych, dowód własności: jeżeli liczba przy dzieleniu przez 4 daje resztę 3, to nie jest kwadratem liczby całkowitej.
<ul style="list-style-type: none"> <i>Liczby całkowite i wymierne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wśród podanych liczb liczby całkowite i wymierne; oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych (wymiernych);

	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje powszechnie przyjęte oznaczenia zbiorów liczbowych, a w szczególności: dla liczb całkowitych symbol $\mathbf{Z}$, dla liczb wymiernych $\mathbf{Q}$.
<ul style="list-style-type: none"> • Liczby niewymierne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wśród podanych liczb liczby niewymierne; • szacuje wartości nieskomplikowanych wyrażeń arytmetycznych zawierających liczby niewymierne; • wykazuje, dobierając odpowiednio przykłady, że suma, różnica, iloczyn oraz iloraz liczb niewymiernych nie muszą być liczbami niewymiernymi; • przeprowadza dowody, np. że liczba $\sqrt{2}$ jest niewymierna, że suma (iloczyn) liczby wymiernej i niewymiernej jest liczbą niewymierną.
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozwinięcie dziesiętne liczby rzeczywistej.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wśród podanych liczb w postaci dziesiętnej liczby wymierne oraz niewymierne; • <i>wyznacza rozwinięcie dziesiętne ułamków zwykłych;</i> • wyznacza wskazaną cyfrę po przecinku liczby podanej w postaci rozwinięcia dziesiętnego okresowego; • przedstawia liczbę podaną w postaci ułamka dziesiętnego (<i>skończonego lub nieskończonego okresowego</i>) w postaci ułamka zwykłego; • <i>podaje przybliżenia liczb z podaną dokładnością i określa błąd tego przybliżenia (ocenia, jakie jest to przybliżenie – z nadmiarem czy niedomiarem.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pierwiastek z liczby nieujemnej. Pierwiastek nieparzystego stopnia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza wartość pierwiastka dowolnego stopnia z liczby nieujemnej;</i> • <i>wyłącza czynnik przed znak pierwiastka;</i> • <i>włącza czynnik pod znak pierwiastka;</i> • <i>wyznacza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających pierwiastki, stosując prawa działań na pierwiastkach;</i> • <i>oblicza wartość pierwiastka nieparzystego stopnia z liczby rzeczywistej;</i> • <i>wyznacza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających pierwiastki nieparzystego stopnia z liczb rzeczywistych, stosując prawa działań na pierwiastkach.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Potęga o wykładniku całkowitym 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza wartość potęgi liczby o wykładniku naturalnym i całkowitym ujemnym;</i> • <i>stosuje twierdzenia o działaniach na potęgach do obliczania wartości wyrażeń;</i> • <i>stosuje twierdzenia o działaniach na potęgach do upraszczania wyrażeń algebraicznych.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Notacja wykładnicza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>zapisuje i odczytuje liczbę w notacji wykładniczej;</i> • <i>wykonuje działania na liczbach zapisanych w notacji wykładniczej.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Potęga o wykładniku 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza wartość potęgi liczby o wykładniku wymiernym;

wymiernym	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje prawa działań na potęgach o wykładniku wymiernym; • wykorzystuje podstawowe własności potęg (również w zagadnieniach związanych z innymi dziedzinami wiedzy, np. fizyką, chemią, informatyką); • udowadnia podstawowe własności potęg (o wykładnikach całkowitych i wymiernych); • stosuje własności monotoniczności potęgowania, w szczególności własności: "jeśli $x < y$ oraz $a > 1$, to $a^x < a^y$, zaś gdy jeśli $x < y$ oraz $0 < a < 1$, to $a^x > a^y$"; • stosuje związek pierwiastkowania z potęgowaniem oraz prawa działań na potęgach i pierwiastkach.
<ul style="list-style-type: none"> • Liczby rzeczywiste 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia liczby rzeczywiste w różnych postaciach (np. ułamka zwykłego, ułamka dziesiętnego okresowego, z użyciem symboli pierwiastków, potęg).
<ul style="list-style-type: none"> • Logarytm i jego własności 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje definicję logarytmu do obliczania jego wartości; • stosuje związek logarytmowania z potęgowaniem; • stosuje w obliczeniach wzory na logarytm iloczynu, logarytm ilorazu, logarytm potęgi i wzór na zamianę podstawy logarytmu; • stosuje związek logarytmowania z potęgowaniem, • udowadnia niewymierność wskazanych liczb, np. $\log_2 5$; • udowadnia podstawowe własności logarytmów.
<ul style="list-style-type: none"> • Procenty 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje obliczenia procentowe: oblicza, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba, wyznacza liczbę, gdy dany jest jej procent, zmniejsza i zwiększa liczbę o dany procent; • interpretuje pojęcia procentu i punktu procentowego; • oblicza np. podatki, zyski z lokat.
Język matematyki	
<ul style="list-style-type: none"> • Zbiory. Działania na zbiorach. 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: zbiór, podzbiór, zbiór pusty, zbiór skończony, zbiór nieskończony; • wymienia elementy danego zbioru oraz elementy nienależące do niego; • opisuje słownie i symbolicznie dany zbiór; • określa relację zawierania zbiorów; • wyznacza iloczyn, sumę, różnicę oraz iloczyn kartezjański danych zbiorów; • zapisuje symbolicznie działania na zbiorach; • przedstawia na diagramie zbiór, który jest wynikiem działań na trzech dowolnych zbiorach.
<ul style="list-style-type: none"> • Przedziały. Działania na przedziałach 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem przedziału liczbowego; • rozróżnia pojęcia: przedział otwarty, domknięty, lewostronnie domknięty, prawostronnie domknięty,

	<p>nieograniczony;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza przedział na osi liczbowej; • odczytuje i zapisuje symbolicznie przedział zaznaczony na osi liczbowej; • wymienia liczby należące do przedziału, spełniające zadane warunki; • wyznacza iloczyn, sumę i różnicę przedziałów oraz zaznacza je na osi liczbowej; • wyznacza iloczyn, sumę i różnicę różnych zbiorów liczbowych oraz zapisuje je symbolicznie.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązywanie nierówności 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest rozwiązaniem nierówności; • przekształca nierówności w sposób równoważny; • rozpoznaje nierówności sprzeczne i tożsamościowe oraz podaje ich zbiór rozwiązań; • rozwiązuje nierówności pierwszego stopnia z jedną niewiadomą; • zapisuje zbiór rozwiązań nierówności w postaci przedziału; • rozwiązuje układy nierówności pierwszego stopnia z jedną niewiadomą; • stosuje nierówności podczas rozwiązywania zadań tekstowych.
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rachunek algebraiczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>wyłącza jednomian przed nawias;</i> • <i>mnoży sumę algebraiczną przez sumę algebraiczną;</i> • <i>wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do opisu zależności;</i> • <i>przekształca wzory, oblicza zadaną wielkość ze wzoru;</i> • <i>stosuje działania na wyrażeniach algebraicznych do dowodzenia np. podzielności, rozwiązywania równań.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Wzory skróconego mnożenia $(a+b)^2$, $(a-b)^2$ oraz $a^2 - b^2$ 	<ul style="list-style-type: none"> • używa wzorów skróconego mnożenia na $(a+b)^2$, $(a-b)^2$ oraz $a^2 - b^2$; • stosuje wzory skróconego mnożenia do wykonywania działań na liczbach postaci $a + b\sqrt{c}$.
<ul style="list-style-type: none"> • Usuwanie niewymierności z mianownika ułamka 	<ul style="list-style-type: none"> • usuwa niewymierność z mianownika ułamka.
<ul style="list-style-type: none"> • Zastosowanie wzorów skróconego mnożenia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozkłada wyrażenie na czynniki; • stosuje wzory skróconego mnożenia do rozwiązywania równań; • stosuje wzory skróconego mnożenia do wykonywania działań na liczbach zapisanych z użyciem symboli pierwiastków i potęg; • stosuje wzory skróconego mnożenia do dowodzenia własności liczb.
<ul style="list-style-type: none"> • Zastosowanie przekształceń algebraicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wyrażenie algebraiczne z zastosowaniem wzorów skróconego mnożenia;

	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje działania na wyrażeniach algebraicznych do dowodzenia np. podzielności, znaku wyrażenia, rozwiązywania równań.
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wartość bezwzględna - definicja i własności</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza wartość bezwzględną danej liczby;</i> • stosuje interpretację algebraiczną wartości bezwzględnej; • stosuje podstawowe własności wartości bezwzględnej; • korzystając z własności wartości bezwzględnej, upraszcza wyrażenia z wartością bezwzględną.
<ul style="list-style-type: none"> • Interpretacja geometryczna wartości bezwzględnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje pojęcie wartości bezwzględnej i jej interpretację geometryczną; • zaznacza na osi liczbowej zbiory opisane za pomocą równań i nierówności typu: $x - a = b$, $x - a < b$, $x - a \geq b$.
<ul style="list-style-type: none"> • Równania i nierówności z wartością bezwzględną 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania lub nierówności; • stosując interpretację geometryczną rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną typu: $x + 4 = 5$, $x - 2 < 3$, $x + 3 \geq 4$. • rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną, stosując definicję oraz własności wartości bezwzględnej; • rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną o poziomie trudności nie większym, niż: $x + 1 - 2 = 3$, $3 + x - 2 \leq 4$, $3x - 6 = 7 + x - 2$.
Układy równań	
<ul style="list-style-type: none"> • Układ równań liniowych z dwiema niewiadomymi 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie układu równań liniowych z dwiema niewiadomymi; • sprawdza, czy dana para liczb jest rozwiązaniem układu równań; • określa, czy dany układ jest oznaczony, nieoznaczony czy sprzeczny.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązywanie układów równań metodą podstawiania 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje układ równań liniowych z dwiema niewiadomymi metodą podstawiania.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązywanie układów równań metodą przeciwnych współczynników 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje układ równań liniowych z dwiema niewiadomymi metodą przeciwnych współczynników.
<ul style="list-style-type: none"> • Układy równań – zadania tekstowe 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje układy równań do rozwiązywania zadań tekstowych.
Funkcje i ich własności	
<ul style="list-style-type: none"> • Pojęcie funkcji. Sposoby opisu funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna definicję funkcji; • określa funkcje jako jednoznaczne przyporządkowanie za pomocą opisu słownego, tabeli, wykresu, wzoru (także różnymi wzorami na różnych przedziałach);

	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje i interpretuje wartości funkcji określonych za pomocą tabel, wykresów, wzorów np., również w sytuacjach wielokrotnego użycia tego samego źródła informacji lub kilku źródeł jednocześnie.
<ul style="list-style-type: none"> • Dziedzina, miejsca zerowe, zbiór wartości funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie dziedziny, miejsca zerowego i zbioru wartości funkcji; • oblicza ze wzoru wartość funkcji dla danego argumentu; • posługuje się poznanymi metodami rozwiązywania równań do obliczenia, dla jakiego argumentu funkcja przyjmuje daną wartość.
<ul style="list-style-type: none"> • Wyznaczanie dziedziny funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza dziedzinę funkcji opisaną różnymi wzorami (także różnymi wzorami na różnych przedziałach).
<ul style="list-style-type: none"> • Wyznaczanie miejsc zerowych funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza miejsca zerowe funkcji opisaną różnymi wzorami (także różnymi wzorami na różnych przedziałach) posługując się poznanymi metodami rozwiązywania równań.
<ul style="list-style-type: none"> • Wykres funkcji. Szkicowanie wykresów funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • szkicuje wykres funkcji, uwzględniając jej dziedzinę; • szkicuje wykresy funkcji określonej różnymi wzorami w różnych przedziałach.
<ul style="list-style-type: none"> • Monotoniczność funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie funkcji rosnącej, malejącej, stałej; • uzasadnia z definicji monotoniczność funkcji.
<ul style="list-style-type: none"> • Różnowartościowość funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna definicję funkcji różnowartościowej; • potrafi na podstawie wykresu określić różnowartościowość funkcji; • potrafi, korzystając z definicji, sprawdzić różnowartościowość funkcji.
<ul style="list-style-type: none"> • Odczytywanie własności funkcji z wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje z wykresu własności funkcji: dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe; • odczytuje: maksymalne przedziały, w których funkcja jest malejąca, rosnąca, ma stały znak; • odczytuje: przedziały, w których funkcja przyjmuje wartości większe (nie mniejsze) lub mniejsze (nie większe) od danej liczby; • odczytuje: największe i najmniejsze wartości funkcji (o ile istnieją) w danym przedziale domkniętym oraz argumenty, dla których wartości największe i najmniejsze są przez funkcję przyjmowane; • rozwiązuje równania i nierówności (również z parametrem), korzystając z wykresu funkcji.
<ul style="list-style-type: none"> • Pojęcie wektora. Wektory w układzie współrzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcia: wektor, początek i koniec wektora, kierunek i zwrot wektora, współrzędne wektora, długość wektora; • zaznacza wektory w układzie współrzędnych; • oblicza współrzędne oraz długość wektora; • wyznacza współrzędne początku i końca wektora (przy odpowiednich danych);

	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje i odejmuje wektory oraz mnoży je przez liczbę; • interpretuje geometrycznie działania na wektorach.
<ul style="list-style-type: none"> • Translacje wykresów funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ szkicuje wykresy funkcji: $y = f(x - p)$, $y = f(x) + q$; • stosuje wektory do opisu przesunięcia wykresu funkcji.
<ul style="list-style-type: none"> • Symetrie wykresów funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ szkicuje wykresy funkcji: $y = -f(x)$, $y = f(-x)$; • na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ szkicuje wykres funkcji: $y = -f(-x)$.
<ul style="list-style-type: none"> • Wykresy funkcji z wartością bezwzględną 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ szkicuje wykres funkcji: $y = f(x)$; • na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ szkicuje wykresy funkcji: $y = f(x)$ oraz $y = f(x)$.
<ul style="list-style-type: none"> • Przekształcenia wykresów funkcji - zadania 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje złożenia funkcji przy rysowaniu wykresów funkcji złożonych; • rozwiązuje równania i nierówności, korzystając z wykresu funkcji; • korzystając z wykresu funkcji wyznacza liczbę rozwiązań równań i nierówności w zależności od parametrów, podaje warunki, przy których rozwiązania mają żadaną własność i wyznacza rozwiązania w zależności od parametrów.
<ul style="list-style-type: none"> • Parzystość i nieparzystość funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna definicję funkcji parzystej i nieparzystej; • potrafi na podstawie wykresu określić parzystość i nieparzystość funkcji; • potrafi, korzystając z definicji, sprawdzić parzystość i nieparzystość funkcji.
Funkcja liniowa	
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcja liniowa – wykres, własności 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje wykres funkcji liniowej, korzystając z jej wzoru; • interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji liniowej; • interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji liniowej.
<ul style="list-style-type: none"> • Własności funkcji liniowej - zadania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza wzór funkcji liniowej na podstawie informacji o funkcji lub o jej wykresie; • wyznacza współrzędne punktów przecięcia się wykresu funkcji z osiami układu współrzędnych; • rozwiązuje zadania z parametrem dotyczące własności funkcji liniowej - zapisuje założenia, aby zachodziły warunki podane w treści zadania i wyznacza te wartości parametru, dla których są one spełnione.
<ul style="list-style-type: none"> • Zastosowanie funkcji liniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie funkcji liniowej do opisywania zjawisk

	<p>z życia codziennego (podaje opis matematyczny zjawiska w postaci wzoru funkcji liniowej);</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje własności funkcji liniowej do interpretacji zagadnień geometrycznych, fizycznych itp. (także osadzonych w kontekście praktycznym); rozwiązuje zadania tekstowe prowadzące do równań i nierówności z jedną niewiadomą oraz układów równań z dwiema niewiadomymi.
<ul style="list-style-type: none"> Równania i nierówności liniowe z parametrem 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza analizę zadań z parametrem; wyznacza liczbę rozwiązań równań i nierówności w zależności od parametrów; podaje warunki, przy których rozwiązania mają żadaną własność i wyznacza rozwiązania w zależności od parametrów; zapisuje założenia, aby zachodziły warunki podane w treści zadania i wyznacza te wartości parametru, dla których są one spełnione.
<ul style="list-style-type: none"> Równanie prostej – postać kierunkowa i ogólna 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza równanie prostej przechodzącej przez dwa dane punkty (w postaci kierunkowej lub ogólnej); zamienia jedną postać na drugą; interpretuje współczynniki w równaniu kierunkowym i ogólnym prostej; wyznacza równanie prostej o znanym współczynniku kierunkowym przechodzącej przez dany punkt.
<ul style="list-style-type: none"> Warunek równoległości prostych 	<ul style="list-style-type: none"> podaje warunki równoległości prostych w postaci kierunkowej oraz ogólnej; bada równoległość prostych na podstawie ich równań kierunkowych oraz ogólnych; wyznacza równanie prostej, która jest równoległa do prostej danej w postaci kierunkowej lub ogólnej i przechodzi przez dany punkt; bada równoległość prostych na podstawie ich równań kierunkowych oraz ogólnych w zadaniach z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> Warunek prostopadłości prostych 	<ul style="list-style-type: none"> podaje warunki prostopadłości prostych w postaci kierunkowej oraz ogólnej; bada prostopadłość prostych na podstawie ich równań kierunkowych oraz ogólnych; wyznacza równanie prostej, która jest prostopadła do prostej danej w postaci kierunkowej lub ogólnej i przechodzi przez dany punkt; bada prostopadłość prostych na podstawie ich równań kierunkowych oraz ogólnych w zadaniach z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> Równanie prostej - zadania 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza współrzędne punktu przecięcia dwóch prostych; rozpoznaje wzajemne położenie prostych na płaszczyźnie na podstawie ich równań, w tym znajduje wspólny punkt dwóch

	<p>prostych, jeśli taki istnieje;</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza równanie symetralnej odcinka; wyznacza równanie prostej zawierającej wysokość trójkąta, środkową trójkąta, boki wielokątów.
<ul style="list-style-type: none"> Interpretacja geometryczna układów równań I stopnia z dwiema niewiadomymi 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje układ równań metodą graficzną; podaje interpretację geometryczną układów oznaczonych, nieoznaczonych i sprzecznych; wykorzystuje interpretację geometryczną układu równań do określenia liczby rozwiązań układu równań; wykorzystuje związek między liczbą rozwiązań układu równań a położeniem dwóch prostych.
<ul style="list-style-type: none"> Układy nierówności liniowych I stopnia z dwiema niewiadomymi 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje graficznie nierówności z dwiema niewiadomymi oraz pojęcie półpłaszczyzny otwartej i domkniętej; zaznacza w układzie współrzędnych zbiór punktów, których współrzędne spełniają układ nierówności liniowych z dwiema niewiadomymi; zapisuje układ nierówności opisujący zbiór punktów przedstawionych w układzie współrzędnych; rozwiązuje graficznie układ kilku nierówności z dwiema niewiadomymi.
<ul style="list-style-type: none"> Metoda wyznacznikowa rozwiązywania układów równań liniowych 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje układy równań liniowych metodą wyznacznikową.
<ul style="list-style-type: none"> Układy równań liniowych – zadania z parametrem 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza dyskusję ilości rozwiązań układu równań w zależności od parametrów i wyznacza rozwiązania; zapisuje założenia, aby zachodziły warunki podane w treści zadania i wyznacza te wartości parametru, dla których są one spełnione.
KLASA DRUGA	
Wartość bezwzględna	
<ul style="list-style-type: none"> <i>Wartość bezwzględna - powtórzenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> <i>oblicza wartość bezwzględną danej liczby;</i> stosuje interpretację algebraiczną wartości bezwzględnej; stosuje podstawowe własności wartości bezwzględnej; korzystając z własności wartości bezwzględnej, upraszcza wyrażenia z wartością bezwzględną.
<ul style="list-style-type: none"> Równania i nierówności z wartością bezwzględną 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną, stosując definicję oraz własności wartości bezwzględnej; rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną np: $x+1 -2 =3$, $2 x+3 +3 x-1 =13$, $x+2 +2 x-3 <11$.
<ul style="list-style-type: none"> Wykresy funkcji z wartością bezwzględną 	<ul style="list-style-type: none"> Rysuje wykresy funkcji np. $f(x) = 1- x+2 -4$;

	$f(x) = \sqrt{1+2x+x^2} - x, \quad f(x) = \sqrt{1-6x+9x^2} - \sqrt{x^2+2x+1}$
Funkcja kwadratowa	
<ul style="list-style-type: none"> Jednomian kwadratowy – definicja, własności 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje współczynnik występujący we wzorze funkcji; szkicuje wykres jednomianu; wyznacza wzór jednomianu na podstawie pewnych informacji o tej funkcji lub o jej wykresie; odczytuje z wykresu własności funkcji (dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe, maksymalne przedziały, w których funkcja jest malejąca, rosnąca, ma stały znak; argumenty, dla których funkcja przyjmuje w podanym przedziale wartość największą lub najmniejszą).
<ul style="list-style-type: none"> Przesunięcie wykresu funkcji $f(x) = ax^2$ o wektor 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie wykresu funkcji $f(x) = ax^2$ szkicuje wykresy funkcji: $f(x) = ax^2 + q, \quad f(x) = a(x-p)^2$; stosuje wektory do opisu przesunięcia wykresu funkcji; odczytuje z wykresu własności funkcji (dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe, maksymalne przedziały, w których funkcja jest malejąca, rosnąca, ma stały znak; argumenty, dla których funkcja przyjmuje w podanym przedziale wartość największą lub najmniejszą).
<ul style="list-style-type: none"> Postać kanoniczna i ogólna funkcji kwadratowej 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji kwadratowej w postaci kanonicznej i w postaci ogólnej; przekształca wzór funkcji kwadratowej w postaci kanonicznej na ogólną i odwrotnie; wyznacza wzór funkcji kwadratowej na podstawie pewnych informacji o tej funkcji lub o jej wykresie; uzasadnia z definicji monotoniczność funkcji kwadratowej w przedziale.
<ul style="list-style-type: none"> Postać iloczynowa funkcji kwadratowej. Pierwiastki trójmianu kwadratowego 	<ul style="list-style-type: none"> Wyznacza równanie funkcji kwadratowej w postaci iloczynowej (o ile istnieje); interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji kwadratowej w postaci iloczynowej (o ile istnieje); przekształca wzór funkcji kwadratowej z jednej postaci na inną; wyznacza wzór funkcji kwadratowej na podstawie pewnych informacji o tej funkcji lub o jej wykresie; oblicza pierwiastki trójmianu kwadratowego; podaje warunki istnienia pierwiastków; udowadnia wzór na pierwiastki trójmianu kwadratowego.
<ul style="list-style-type: none"> Wykres funkcji kwadratowej 	<ul style="list-style-type: none"> szkicuje wykres funkcji kwadratowej danej wzorem; wyznacza wzór funkcji kwadratowej na podstawie pewnych informacji o jej wykresie; przekształca wykresy funkcji kwadratowej.

<ul style="list-style-type: none"> • Wartość największa i najmniejsza funkcji kwadratowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza wartość najmniejszą i wartość największą funkcji kwadratowej w przedziale domkniętym.
<ul style="list-style-type: none"> • Zadania optymalizacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje własności funkcji kwadratowej do interpretacji zagadnień optymalizacyjnych geometrycznych, fizycznych itp. (także osadzonych w kontekście praktycznym); • rozwiązuje zadania optymalizacyjne.
<ul style="list-style-type: none"> • Równania kwadratowe 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest rozwiązaniem równania; • rozwiązuje równanie kwadratowe z jedną niewiadomą przez rozkład na czynniki; • rozwiązuje równania kwadratowe korzystając ze wzorów; • interpretuje geometrycznie rozwiązania równania kwadratowego; • rozwiązuje równania kwadratowe z wartością bezwzględną.
<ul style="list-style-type: none"> • Zadania tekstowe z zastosowaniem równań kwadratowych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania tekstowe prowadzące do równań kwadratowych z jedną niewiadomą; • wykorzystuje własności funkcji kwadratowej do interpretacji zagadnień geometrycznych, fizycznych itp. (także osadzonych w kontekście praktycznym).
<ul style="list-style-type: none"> • Równania sprowadzalne do równań kwadratowych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje równania prowadzące do równań kwadratowych z jedną niewiadomą.
<ul style="list-style-type: none"> • Nierówności kwadratowe 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest rozwiązaniem nierówności; • rozwiązuje nierówności kwadratowe z jedną niewiadomą; • stosuje związek między rozwiązaniem nierówności kwadratowej a znakiem wartości odpowiedniej funkcji kwadratowej do rozwiązywania zadań; • rozwiązuje nierówności kwadratowe z wartością bezwzględną.

<ul style="list-style-type: none"> • Układy równań i nierówności, z których co najmniej jedno jest stopnia drugiego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje układy równań, prowadzące do równań kwadratowych; • rozwiązuje metodą podstawiania układy równań prowadzące do rozwiązywania równań kwadratowych, tj. układy, z których jedno równanie jest równaniem pierwszego, a drugie drugiego stopnia z dwiema niewiadomymi, postaci: $\begin{cases} ax + by = e \\ y = cx^2 + dx + f \end{cases};$ • znajduje punkty wspólne prostej i paraboli będącej wykresem funkcji kwadratowej; • rozwiązuje układy równań i nierówności metodą graficzną; • wykorzystuje interpretację geometryczną układu równań do określenia liczby rozwiązań tego układu; • zaznacza w układzie współrzędnych zbiór punktów, których współrzędne spełniają układy równań lub nierówności, z których co najmniej jedno jest stopnia drugiego; • zapisuje układ nierówności opisujący zbiór punktów przedstawionych w układzie współrzędnych.
<ul style="list-style-type: none"> • Wzory Viète'a 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wzory Viète'a dla równań kwadratowych; • wyprowadza wzory Viète'a.
<ul style="list-style-type: none"> • Równania i nierówności kwadratowe z parametrem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa ilość pierwiastków równania kwadratowego w zależności od parametru; • przeprowadza analizę zadań z parametrem; • ustala założenia, aby zachodziły warunki podane w treści zadania i wyznacza te wartości parametru, dla których są one spełnione.
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcja kwadratowa – zadania z parametrem 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza analizę zadań z parametrem; • ustala założenia, aby zachodziły warunki podane w treści zadania i wyznacza te wartości parametru, dla których są one spełnione; • rozwiązuje układy równań i nierówności z parametrem, z których co najmniej jedno jest stopnia drugiego
Wielomiany	
<ul style="list-style-type: none"> • Wzory skróconego mnożenia: $(a+b)^3$, $(a-b)^3$, a^3+b^3, a^3-b^3, a^n-b^n. 	<ul style="list-style-type: none"> • używa wzorów skróconego mnożenia na $(a+b)^3$, $(a-b)^3$, a^3+b^3, a^3-b^3 oraz a^n-b^n; • przekształca wyrażenie algebraiczne, w tym do postaci iloczynowej, z zastosowaniem wzorów skróconego mnożenia; • stosuje wzory skróconego mnożenia do wykonywania działań na liczbach zapisanych z użyciem symboli pierwiastków; • usuwa niewymierność z mianownika ułamka.

<ul style="list-style-type: none"> • Stopień i współczynnik wielomianu 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie wielomianu stopnia n ($n \in N_+$) jednej zmiennej rzeczywistej; • podaje współczynniki i stopień wielomianu; • oblicza sumę współczynników wielomianu; • określa stopień wielomianu w zależności od parametru.
<ul style="list-style-type: none"> • Równość wielomianów. Działania na wielomianach 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje twierdzenie o równości wielomianów; • dodaje, odejmuje i mnoży wielomiany jednej i wielu zmiennych.
<ul style="list-style-type: none"> • Dzielenie wielomianów 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wielomiany przez dwumian $x - a$ oraz $ax + b$; • dzieli wielomiany; • dzieli wielomian przez dwumian za pomocą schematu Hornera.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozkład wielomianu na czynniki 	<ul style="list-style-type: none"> • rozkłada wielomian na czynniki, stosując wzory skróconego mnożenia lub wyłączając wspólny czynnik przed nawias; • rozkłada wielomian na czynniki, stosując metodą grupowania wyrazów, w przypadkach nie trudniejszych niż rozkład wielomianu $W(x) = 2x^3 - \sqrt{3}x^2 + 4x - 2\sqrt{3}$.
<ul style="list-style-type: none"> • Pierwiastki wielomianu. Twierdzenie Bézouta 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest pierwiastkiem wielomianu; • zna pojęcie pierwiastka wielomianu; • stosuje twierdzenie Bézouta; • rozkłada wielomian na czynniki korzystając z twierdzenia Bézouta; • stosuje twierdzenie Bézouta w zadaniach z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> • Twierdzenie o reszcie. Pierwiastki wielokrotne wielomianu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje twierdzenie o reszcie z dzielenia wielomianu przez dwumian $x - a$; • przeprowadza dowód twierdzenia o dzieleniu z resztą wielomianu przez dwumian postaci $x - a$ wraz ze wzorami rekurencyjnymi na współczynniki ilorazu i resztę (algorytm Hornera) - dowód można przeprowadzić w szczególnym przypadku, np. dla wielomianu czwartego stopnia. • zna pojęcie pierwiastka wielokrotnego wielomianu; • stosuje twierdzenie o reszcie z dzielenia wielomianu przez dwumian $x - a$ w zadaniach z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> • Pierwiastki całkowite i pierwiastki wymierne wielomianu 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi podać liczby, które mogą być pierwiastkami wielomianu; • znajduje pierwiastki całkowite i wymierne wielomianu o współczynnikach całkowitych; • stosuje twierdzenie o pierwiastkach wymiernych wielomianu o współczynnikach całkowitych.

<ul style="list-style-type: none"> Równania wielomianowe 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest rozwiązaniem równania; • korzysta z definicji pierwiastka do rozwiązywania równań typu $x^3 = -8$; • korzysta z własności iloczynu przy rozwiązywaniu równań typu $x(x+1)(x-7) = 0$; • rozwiązuje równania wielomianowe dające się łatwo sprowadzić do równań kwadratowych; • rozwiązuje równania wielomianowe, stosując metodę wyłączania wspólnego czynnika przed nawias lub metodę grupowania wyrazów; • stosuje twierdzenie o reszcie z dzielenia wielomianu przez dwumian $x - a$; • stosuje twierdzenie o pierwiastkach wymiernych wielomianu o współczynnikach całkowitych; • rozwiązuje równania wielomianowe dające się łatwo sprowadzić do równań kwadratowych; • stosuje twierdzenie Bézouta; • rozwiązuje równania wielomianowe z wartością bezwzględną; • rozwiazuje równania wielomianowe z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> Wykres wielomianu 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie funkcji wielomianowej; • szkicuje wykresy wielomianów.
<ul style="list-style-type: none"> Nierówności wielomianowe 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest rozwiązaniem nierówności; • rozwiązuje łatwe nierówności wielomianowe; • rozwiązuje nierówności wielomianowe typu: $W(x) > 0$, $W(x) \geq 0$, $W(x) < 0$, $W(x) \leq 0$ dla wielomianów doprowadzonych do postaci iloczynowej lub takich, które dają się doprowadzić do postaci iloczynowej metodą wyłączania wspólnego czynnika przed nawias lub metodą grupowania; • stosuje twierdzenie Bézouta; • rozwiązuje nierówności wielomianowe z wartością bezwzględną; • rozwiazuje nierówności wielomianowe z parametrem.
Funkcje wymierne	
<ul style="list-style-type: none"> Wyrażenia wymierne. Wartość liczbowa wyrażenia wymiernego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dziedzinę wyrażenia wymiernego; • rozszerza i skraca wyrażenia wymierne; • oblicza wartość liczbową wyrażenia wymiernego.

<ul style="list-style-type: none"> Mnożenie i dzielenie wyrażeń wymiernych 	<ul style="list-style-type: none"> mnoży i dzieli wyrażenia wymierne.
<ul style="list-style-type: none"> Dodawanie i odejmowanie wyrażeń wymiernych 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje i odejmuje wyrażenia wymierne, w przypadkach nie trudniejszych niż: $\frac{1}{x+1} - \frac{1}{x}$; $\frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} + \frac{1}{x^3}$; $\frac{x+1}{x+2} + \frac{x-1}{x+1}$.
<ul style="list-style-type: none"> Proporcjonalność odwrotna. Funkcja $f(x) = \frac{a}{x}$ 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wielkości odwrotnie proporcjonalne; wyznacza współczynnik proporcjonalności; podaje wzór proporcjonalności odwrotnej, znając współrzędne punktu należącego do wykresu; szkicuje wykres funkcji $f(x) = \frac{a}{x}$ dla danego a; korzysta ze wzoru i wykresu funkcji $f(x) = \frac{a}{x}$ do opisu i interpretacji zagadnień geometrycznych, fizycznych itp. związanych z wielkościami odwrotnie proporcjonalnymi, również w zastosowaniach praktycznych.
<ul style="list-style-type: none"> Funkcja homograficzna 	<ul style="list-style-type: none"> szkicuje wykresy funkcji homograficznych i określa ich własności; wyznacza równania asymptot wykresu funkcji homograficznej; dowodzi monotoniczności funkcji zadanej wzorem, jak w przykładzie: wykaż, że funkcja $f(x) = \frac{x-1}{x+2}$ jest monotoniczna w przedziale $(-\infty, -2)$.
<ul style="list-style-type: none"> Przekształcenia wykresu funkcji homograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca wykresy funkcji homograficznej; korzystając z wykresu rozwiązuje zadania z parametrem dotyczące funkcji homograficznej.
<ul style="list-style-type: none"> Równania wymierne 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiazuje proste równania wymierne prowadzące do równań liniowych lub kwadratowych, np. $\frac{x+1}{x+3} = 2$, $\frac{x+1}{x} = 2x$; rozwiazuje równania wymierne postaci $\frac{V(x)}{W(x)} = 0$, gdzie wielomiany $V(x)$ i $W(x)$ są zapisane w postaci iloczynowej; rozwiazuje równania wymierne nie trudniejsze niż: $\frac{x+1}{x(x-1)} + \frac{1}{x+1} = \frac{2x}{(x-1)(x+1)}$; rozwiazuje równania wymierne z wartością bezwzględną; rozwiazuje równania wymierne z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> Nierówności wymierne 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiazuje proste nierówności wymierne typu $\frac{x+1}{x+3} > 2$, $\frac{x+3}{x^2-16} < \frac{2x}{x^2-4x}$, $\frac{3x-2}{4x-7} \leq \frac{1-3x}{5-4x}$; rozwiazuje nierówności wymierne nie trudniejsze niż:

	$\frac{x+1}{x(x-1)} + \frac{1}{x+1} \geq \frac{2x}{(x-1)(x+1)}$ <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje nierówności wymierne z wartością bezwzględną; • rozwiązuje nierówności wymierne z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcje wymierne. Równość funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie równości funkcji; • sprawdza, czy dane funkcje są równe.
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcje wymierne - zadania tekstowe 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się funkcją wymierną do opisu i interpretacji zagadnień w zastosowaniach praktycznych; • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem funkcji wymiernych.

Trygonometria

<ul style="list-style-type: none"> • Funkcje trygonometryczne kąta ostrego w trójkącie prostokątnym 	<ul style="list-style-type: none"> • zna definicje funkcji trygonometrycznych kąta ostrego; • wykorzystuje definicje i wyznacza wartości funkcji sinus, cosinus, tangens i cotangens kątów o miarach od 0° do 90°, w szczególności wyznacza wartości funkcji trygonometrycznych dla kątów 30°, 45°, 60°; • korzysta z przybliżonych wartości funkcji trygonometrycznych (odczytanych z tablic lub obliczonych za pomocą kalkulatora); • oblicza miarę kąta ostrego, dla którego funkcja trygonometryczna przyjmuje daną wartość (miarę dokładną albo – korzystając z tablic lub kalkulatora – przybliżoną).
<ul style="list-style-type: none"> • Zastosowanie trygonometrii w zadaniach praktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z własności funkcji trygonometrycznych w obliczeniach geometrycznych; • stosuje funkcje trygonometryczne do wyznaczania długości odcinków w figurach płaskich; • stosuje i wyprowadza wzór na pole trójkąta ostrokątnego o danych dwóch bokach i kącie między nimi: $P = \frac{1}{2} \cdot a \cdot b \cdot \sin \gamma .$
<ul style="list-style-type: none"> • Związki między funkcjami trygonometrycznymi tego samego kąta ostrego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje proste zależności między funkcjami trygonometrycznymi: $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$, $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}$ oraz $\sin (90^\circ - \alpha) = \cos \alpha$; • znając wartość jednej z funkcji: sinus lub cosinus, wyznacza wartości pozostałych funkcji tego samego kąta ostrego.
<ul style="list-style-type: none"> • Tożsamości trygonometryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystując proste zależności między funkcjami trygonometrycznymi sprawdza, czy dana równość jest tożsamością.

KLASA TRZECIA

Trygonometria

<ul style="list-style-type: none"> • Funkcje trygonometryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • zna definicje funkcji trygonometrycznych kąta ostrego.
--	--

kąta ostrego - powtórzenie	
<ul style="list-style-type: none"> Związki między funkcjami trygonometrycznymi tego samego kąta ostrego - powtórzenie 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje podstawowe związki między funkcjami trygonometrycznymi; sprawdza, czy dana równość jest tożsamością.
<ul style="list-style-type: none"> Funkcje trygonometryczne dowolnego kąta 	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza w układzie współrzędnych kąt o danej mierze; wyznacza kąt, mając dany punkt należący do jego końcowego ramienia i odwrotnie – bada, czy punkt należy do końcowego ramienia danego kąta; zna definicje funkcji trygonometrycznych kąta dowolnego; wykorzystuje definicje i wyznacza wartości funkcji sinus, cosinus, tangens i cotangens kątów o miarach od 0° do 360°.
<ul style="list-style-type: none"> Związki między funkcjami trygonometrycznymi tego samego kąta 	<ul style="list-style-type: none"> znając wartość jednej z funkcji: sinus lub cosinus, wyznacza wartości pozostałych funkcji tego samego kąta ostrego i dowolnego; sprawdza, czy dana równość jest tożsamością.
<ul style="list-style-type: none"> Wzory redukcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzory redukcyjne do obliczania wartości funkcji trygonometrycznych kątów o różnych miarach; wykorzystuje wzory redukcyjne do upraszczania wyrażeń oraz do udowadniania tożsamości trygonometrycznych.
<ul style="list-style-type: none"> Miara łukowa kąta 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje miarę łukową kąta; zamienia miarę łukową kąta na stopniową i odwrotnie.
<ul style="list-style-type: none"> Wykresy funkcji trygonometrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> szkicuje wykresy funkcji trygonometrycznych; odczytuje okres podstawowy funkcji na podstawie jej wykresu; szkicuje wykres funkcji okresowej; stosuje okresowość funkcji do wyznaczania jej wartości; na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ szkicuje wykresy funkcji: $y = f(x - p)$; $y = f(x) + q$; $y = -f(x)$; $y = f(-x)$; $y = f(x)$; $y = f(x)$; $y = c \cdot f(x)$; $y = f(c \cdot x)$; odczytuje własności funkcji z wykresu.
<ul style="list-style-type: none"> Proste równania trygonometryczne 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się wykresami funkcji trygonometrycznych do rozwiązania prostych równań (np. $\sin x = a$, $\cos x = a$, $\operatorname{tg} x = a$); wykorzystuje okresowość funkcji trygonometrycznych.
<ul style="list-style-type: none"> Równania trygonometryczne 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania trygonometryczne sprowadzalne do równań kwadratowych, wielomianowych i wymiernych; rozwiązuje równania trygonometryczne z wartością bezwzględną; rozwiązuje równania trygonometryczne z parametrem. wykorzystuje okresowość funkcji trygonometrycznych.
<ul style="list-style-type: none"> Proste nierówności 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się wykresami funkcji trygonometrycznych do

trygonometryczne	<p>rozwiązania prostych nierówności (np. $\sin x > a$, $\cos x \leq a$, $\operatorname{tg} x > a$);</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje okresowość funkcji trygonometrycznych.
<ul style="list-style-type: none"> Nierówności trygonometryczne 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje nierówności trygonometryczne sprowadzalne do nierówności kwadratowych ($2 \sin^2 x \leq 1$), wielomianowych i wymiernych; rozwiązuje nierówności trygonometryczne z wartością bezwzględną; rozwiązuje nierówności trygonometryczne z parametrem; wykorzystuje okresowość funkcji trygonometrycznych.
<ul style="list-style-type: none"> Funkcje trygonometryczne sumy argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzory na sinus, cosinus, tangens i cotangens sumy kątów, w tym do przekształcania wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne (również do uzasadniania tożsamości trygonometrycznych oraz rozwiązywania równań i nierówności trygonometrycznych); udowadnia wzory na sinus i cosinus sumy argumentów.
<ul style="list-style-type: none"> Funkcje trygonometryczne różnicy argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzory na sinus i cosinus różnicy kątów, w tym do przekształcania wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne (również do uzasadniania tożsamości trygonometrycznych oraz rozwiązywania równań i nierówności trygonometrycznych); udowadnia wzory na sinus i cosinus różnicy argumentów.
<ul style="list-style-type: none"> Funkcje trygonometryczne wielokrotności argumentu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzory na sinus i cosinus wielokrotności kątów, w tym do przekształcania wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne (również do uzasadniania tożsamości trygonometrycznych); stosuje wzory na sinus i cosinus wielokrotności kątów do rozwiązywania równań i nierówności trygonometrycznych, np. typu: $\sin 2x = \frac{1}{2}$, $\cos 2x < \frac{1}{2}$, $4\cos 2x \cos 5x = 2 \cos 7x + 1$.
<ul style="list-style-type: none"> Sumy i różnice funkcji trygonometrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzory na sumę i różnicę sinusów i cosinusów kątów, w tym do przekształcania wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne (również do uzasadniania tożsamości trygonometrycznych); stosuje wzory na sumy i różnice funkcji trygonometrycznych do rozwiązywania równań i nierówności trygonometrycznych.
Planimetria	

<ul style="list-style-type: none"> • Trójkąty i ich własności. Kąty w trójkącie 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje trójkąty ze względu na miary ich kątów; • stosuje podczas rozwiązywania zadań twierdzenie o sumie miar kątów wewnętrznych trójkąta; • wskazuje podstawowe punkty szczególne w trójkącie: ortocentrum, środek ciężkości; • wskazuje podstawowe odcinki i linie w trójkącie: środkowa, symetralna boku, dwusieczna kąta.
<ul style="list-style-type: none"> • Cechy przystawiania trójkątów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje trójkąty przystające oraz stosuje cechy przystawiania trójkątów do rozwiązywania różnych problemów.
<ul style="list-style-type: none"> • Twierdzenie Talesa i odwrotne do twierdzenia Talesa 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje twierdzenie Talesa i twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa do obliczania długości odcinków i ustalania równoległości prostych.
<ul style="list-style-type: none"> • Cechy podobieństwa trójkątów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje trójkąty podobne i wykorzystuje (także w kontekstach praktycznych) cechy podobieństwa trójkątów.
<ul style="list-style-type: none"> • Wielokąty podobne 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje przy rozwiązywaniu zadań zależności między polami i obwodami wielokątów podobnych a skalą podobieństwa.
<ul style="list-style-type: none"> • Odcinki i linie w trójkącie. Punkty szczególne w trójkącie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zależności w trójkącie prostokątnym; • zna i stosuje twierdzenia: o odcinku łączącym środki dwóch boków trójkąta, o środkowych trójkąta, o dwusiecznych kąta wewnętrznego w trójkącie; • udowadnia twierdzenia o istnieniu niektórych punktów szczególnych trójkąta: <ol style="list-style-type: none"> 1) symetralne boków trójkąta przecinają się w jednym punkcie i (jako wniosek) proste zawierające wysokości trójkąta przecinają się w jednym punkcie, 2) środkowe trójkąta przecinają się w jednym punkcie, 3) twierdzenie o odcinkach w trójkącie prostokątnym, o wysokości poprowadzonej z wierzchołka kąta prostego. • udowadnia twierdzenie o dwusiecznej: Jeśli prosta CD jest dwusieczną kąta ACB w trójkącie ABC i punkt D leży na boku AB, to $\frac{ AD }{ BD } = \frac{ AC }{ BC }$.

<ul style="list-style-type: none"> • Trójkąty prostokątne 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>zna i stosuje twierdzenie Pitagorasa;</i> • wyprowadza zależności ogólne, np. dotyczące długości przekątnej kwadratu, długości wysokości trójkąta równobocznego, długości wysokości poprowadzonej z wierzchołka kąta prostego w trójkącie prostokątnym; • zna i stosuje zależności w trójkącie prostokątnym; • stosuje i udowadnia twierdzenie odwrotne do twierdzenia Pitagorasa; • stosuje i udowadnia twierdzenie o odcinkach w trójkącie prostokątnym: Jeśli odcinek CD jest wysokością trójkąta prostokątnego ABC o kącie prostym ACB, to $AB \cdot BD = AD ^2$, $AC ^2 = AB \cdot AD$ oraz $BC ^2 = AB \cdot BD$.
<ul style="list-style-type: none"> • Czworokąty i ich własności 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>klasyfikuje czworokąty ze względu na miary ich kątów;</i> • <i>stosuje twierdzenie o sumie miar kątów wewnętrznych czworokąta do rozwiązywania zadań;</i> • korzysta z własności kątów i przekątnych w prostokątach, równoległobokach, rombach i trapezach; • zna i stosuje twierdzenie o linii środkowej w trapezie; • stosuje własności czworokątów wypukłych do rozwiązywania zadań z planimetrii.
<ul style="list-style-type: none"> • Pola figur 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza pola i obwody równoległoboku, rombu, trapezu;</i> • wykorzystuje funkcje trygonometryczne do obliczania pól figur; • <i>rozpoznaje wielokąty foremne</i> i korzysta z ich podstawowych własności; • oblicza <i>długość okręgu, pole koła</i> oraz długość łuku i pole wycinka koła.
<ul style="list-style-type: none"> • Kąty w okręgu 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>rozpoznaje kąty środkowe;</i> • <i>rozpoznaje kąty wpisane;</i> • stosuje zależności między kątem środkowym i kątem wpisanym opartymi na tym samym łuku; • udowadnia twierdzenia o kątach w okręgu: <ol style="list-style-type: none"> 1) kąt wpisany jest połową kąta środkowego opartego na tym samym łuku; 2) jeżeli dwa kąty są wpisane w ten sam okrąg, to są równe wtedy i tylko wtedy, gdy są oparte na równych łukach; • wyznacza promienie i średnice okręgów, długości cięciw okręgów oraz odcinków stycznych, w tym z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa; • stosuje twierdzenie między styczną a cięciwą.
<ul style="list-style-type: none"> • Odcinki stycznych i siecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje twierdzenia: o cięciwach, o siecznych, o stycznej i siecznej.

<ul style="list-style-type: none"> • Okrąg wpisany w trójkąt i opisany na trójkącie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania dotyczące okręgu opisanego i okręgu wpisanego w trójkąt; • przekształca wzory na pole trójkąta i udowadnia je.
<ul style="list-style-type: none"> • Okrąg wpisany w czworokąt i opisany na czworokącie 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje twierdzenia charakteryzujące czworokąty wpisane w okrąg i czworokąty opisane na okręgu; • udowadnia twierdzenia: <ol style="list-style-type: none"> 1) Twierdzenie o czworokącie wpisanym w okrąg: Czworokąt wypukły $ABCD$ można wpisać w okrąg wtedy i tylko wtedy, gdy $\angle BAD + \angle BCD = \angle ABC + \angle ADC = 180^\circ$. 2) Twierdzenie o czworokącie opisanym na okręgu: W czworokąt wypukły można wpisać okrąg wtedy i tylko wtedy, gdy $AB + CD = AD + BC$.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązywanie trójkątów prostokątnych 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i stosuje zależności w trójkącie prostokątnym; • rozwiązuje trójkąty prostokątne.
<ul style="list-style-type: none"> • Twierdzenie sinusów 	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje związki miarowe w figurach płaskich z zastosowaniem twierdzenia sinusów; • rozwiązuje trójkąty; • udowadnia twierdzenie sinusów.
<ul style="list-style-type: none"> • Iloczyn skalarny 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie iloczynu skalarnego; • stosuje definicję iloczynu skalarnego w zadaniach; • stosuje warunki prostopadłości i równoległości wektorów; • oblicza cosinus i sinus kąta między wektorami.
<ul style="list-style-type: none"> • Twierdzenie cosinusów 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje twierdzenie: w trójkącie naprzeciw większego kąta wewnętrznego leży dłuższy bok; • znajduje związki miarowe w figurach płaskich z zastosowaniem twierdzenia cosinusów; • rozwiązuje trójkąty; • udowadnia twierdzenie cosinusów.
<ul style="list-style-type: none"> • Dowody w planimetrii 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza dowody geometryczne wykorzystując poznane twierdzenia.
Funkcja wykładnicza	
<ul style="list-style-type: none"> • Działania na potęgach. Potęga o wykładniku rzeczywistym 	<ul style="list-style-type: none"> • upraszcza wyrażenia, stosując prawa działań na potęgach wykładniku wymiernym i rzeczywistym; • porównuje liczby przedstawione w postaci potęg; • wykorzystuje podstawowe własności potęg (również w zagadnieniach związanych z innymi dziedzinami wiedzy, np. fizyką, chemią, informatyką).
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcja wykładnicza - wykres, własności 	<ul style="list-style-type: none"> • zna własności funkcji wykładniczej; • szkicuje wykresy funkcji wykładniczych dla różnych podstaw; • przekształca wykresy funkcji wykładniczych;

	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się funkcją wykładniczą do opisu i interpretacji zagadnień związanych z zastosowaniami praktycznymi.
<ul style="list-style-type: none"> • Proste równania i nierówności wykładnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest rozwiązaniem równania lub nierówności; • rozwiązuje równania i nierówności wykładnicze korzystając z własności funkcji wykładniczej i twierdzeń dotyczących działań na potęgach.
<ul style="list-style-type: none"> • Równania wykładnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiazuje równania wykładnicze sprowadzalne do równań kwadratowych, wielomianowych lub wymiernych; • rozwiazuje równania wykładnicze z wartością bezwzględną lub parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> • Nierówności wykładnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiazuje nierówności wykładnicze sprowadzalne do nierówności kwadratowych, wielomianowych lub wymiernych; • rozwiazuje nierówności wykładnicze z wartością bezwzględną lub parametrem.
Funkcja logarytmiczna	
<ul style="list-style-type: none"> • Działania na logarytmach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje definicję logarytmu; • stosuje w obliczeniach wzory na logarytm iloczynu, logarytm ilorazu i logarytm potęgi oraz wzór na zamianę podstawy logarytmu.
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcja logarytmiczna i jej własności 	<ul style="list-style-type: none"> • zna definicję funkcji logarytmicznej; • potrafi wyznaczyć dziedzinę funkcji logarytmicznej; • omawia własności funkcji logarytmicznej; • posługuje się funkcją wykładniczą do opisu i interpretacji zagadnień związanych z zastosowaniami praktycznymi.
<ul style="list-style-type: none"> • Wykresy funkcji logarytmicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • szkicuje wykresy funkcji logarytmicznych dla różnych podstaw; • przekształca wykresy funkcji logarytmicznych.
<ul style="list-style-type: none"> • Proste równania i nierówności logarytmiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba rzeczywista jest rozwiązaniem równania lub nierówności; • rozwiązuje proste równania i nierówności wykorzystując definicję logarytmu oraz własności funkcji logarytmicznej.
<ul style="list-style-type: none"> • Równania logarytmiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste równania wykorzystując twierdzenia dotyczące działań na logarytmach; • rozwiazuje równania logarytmiczne sprowadzalne do równań kwadratowych, wielomianowych lub wymiernych; • rozwiazuje równania logarytmiczne z wartością bezwzględną; • rozwiazuje równania logarytmiczne z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> • Nierówności logarytmiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje równania wykładnicze korzystając z twierdzeń

	<p>dotyczących działań na logarytmach i własności funkcji logarytmicznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje nierówności logarytmiczne sprowadzalne do nierówności kwadratowych, wielomianowych lub wymiernych; • rozwiązuje nierówności logarytmiczne z wartością bezwzględną; • rozwiązuje nierówności logarytmiczne z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> • Układy równań i nierówności logarytmicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana para liczb jest rozwiązaniem układu równań lub nierówności; • rozwiązuje układy równań logarytmicznych; • rozwiązuje graficznie układy nierówności logarytmicznych z dwiema niewiadomymi; • zaznacza w układzie współrzędnych zbiór punktów, których współrzędne spełniają układ nierówności logarytmicznych z dwiema niewiadomymi.
Geometria analityczna	
<ul style="list-style-type: none"> • Równanie prostej - powtórzenie 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się równaniami prostych na płaszczyźnie w postaci kierunkowej i ogólnej; • rozwiązuje zadania wykorzystując równanie prostej oraz warunki równoległości i prostokątności prostych.
<ul style="list-style-type: none"> • Odległość punktów w układzie współrzędnych. Środek odcinka 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza odległość dwóch punktów w układzie współrzędnych; • stosuje wzór na odległość punktów do rozwiązywania zadań; • wyznacza współrzędne środka odcinka w układzie współrzędnych; • stosuje wzór na współrzędne środka odcinka do rozwiązywania zadań.
<ul style="list-style-type: none"> • Odległość punktu od prostej 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza odległość punktu od prostej; • stosuje wzór na odległość punktu od prostej do rozwiązywania zadań.
<ul style="list-style-type: none"> • Pola figur w układzie współrzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pola figur w układzie współrzędnych; • stosuje wzór wyznacznikowy do obliczania pól trójkąta i równoległoboku.
<ul style="list-style-type: none"> • Równanie okręgu – postać kanoniczna i ogólna 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się równaniem okręgu $(x-a)^2 + (y-b)^2 = r^2$ oraz opisuje koła za pomocą nierówności; • posługuje się równaniem okręgu $x^2 + y^2 - 2ax - 2by + c = 0$ oraz opisuje koła za pomocą nierówności; • przekształca równanie okręgu w postaci ogólnej na postać kanoniczną i odwrotnie; • określa, dla jakich wartości parametru dane równanie opisuje okrąg.

<ul style="list-style-type: none"> Wzajemne położenie prostej i okręgu 	<ul style="list-style-type: none"> określa, ile punktów wspólnych mają prosta i okrąg przy danych warunkach; wyznacza punkty wspólne prostej i okręgu; wyznacza równanie stycznej do okręgu; korzysta z własności stycznej do okręgu w rozwiązywaniu zadań; określa wzajemne położenie prostej i okręgu w zależności od parametru.
<ul style="list-style-type: none"> Wzajemne położenie dwóch okręgów 	<ul style="list-style-type: none"> określa wzajemne położenie okręgów, mając dane promienie tych okręgów oraz odległość ich środków; określa wzajemne położenie okręgów, mając dane ich równania; znajduje punkty wspólne dwóch okręgów; stosuje układy równań drugiego stopnia do rozwiązywania zadań z geometrii analitycznej; korzysta z własności okręgów stycznych w rozwiązywaniu zadań; określa wzajemne położenie dwóch okręgów w zależności od parametru.
<ul style="list-style-type: none"> Układy równań i nierówności, z których co najmniej jedno jest stopnia drugiego 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje układy równań, prowadzące do równań kwadratowych; rozwiązuje metodą podstawiania układy równań prowadzące do rozwiązywania równań kwadratowych, tj. układy, z których jedno równanie jest równaniem pierwszego, a drugie drugiego stopnia z dwiema niewiadomymi, postaci: <ul style="list-style-type: none"> $\begin{cases} ax + by = e \\ y = cx^2 + dx + f \end{cases}$ $\begin{cases} ax + by = e \\ x^2 + y^2 + cx + dy = f \end{cases}$ $\begin{cases} x^2 + y^2 + ax + by = c \\ x^2 + y^2 + dx + ey = f \end{cases}$; znajduje punkty wspólne prostej i paraboli będącej wykresem funkcji kwadratowej; rozwiązuje układy równań i nierówności metodą graficzną; wykorzystuje interpretację geometryczną układu równań do określenia liczby rozwiązań tego układu; zaznacza w układzie współrzędnych zbiór punktów, których współrzędne spełniają układy równań lub nierówności, z których co najmniej jedno jest stopnia drugiego; zapisuje układ nierówności opisujący zbiór punktów przedstawionych w układzie współrzędnych.

<ul style="list-style-type: none"> Przekształcenia geometryczne. Izometrie 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że dane przekształcenie jest izometrią; znajduje obrazy niektórych figur geometrycznych (punktu, prostej, odcinka, okręgu, trójkąta itp.) w symetrii osiowej względem osi układu współrzędnych i symetrii środkowej względem początku układu; znajduje obrazy niektórych figur geometrycznych (punktu, prostej, odcinka, okręgu, trójkąta itp.) w symetrii osiowej względem dowolnej prostej i symetrii środkowej względem dowolnego punktu.
<ul style="list-style-type: none"> Jednokładność 	<ul style="list-style-type: none"> znajduje obrazy niektórych figur geometrycznych w jednokładności (odcinka, trójkąta, czworokąta itp.); rozpoznaje figury podobne i jednokładne; wykorzystuje (także w kontekstach praktycznych) ich własności.
<h3>Ciągi</h3>	
<ul style="list-style-type: none"> Pojęcie ciągu 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie ciągu; wyznacza kolejne wyrazy ciągu, gdy danych jest kilka jego początkowych wyrazów; wyznacza wyrazy ciągu opisanego słownie; szkicuje wykres ciągu; oblicza wyrazy ciągu określonego wzorem ogólnym.
<ul style="list-style-type: none"> Sposoby określania ciągu 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza wyrazy ciągu określonego wzorem ogólnym; wyznacza wyrazy ciągu określonego wzorem rekurencyjnym; oblicza, które wyrazy ciągu spełniają daną zależność; wyznacza wzór ciągu, którego wykres zawiera się w danej krzywej.
<ul style="list-style-type: none"> Ciągi określone rekurencyjnie 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza początkowe wyrazy ciągów określonych rekurencyjnie.
<ul style="list-style-type: none"> Monotoniczność ciągu 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza wyraz a_{n+1} ciągu określonego wzorem ogólnym; bada monotoniczność ciągu, korzystając z definicji; wyznacza wartość parametru tak, aby ciąg był ciągiem monotonicznym.
<ul style="list-style-type: none"> Ciąg arytmetyczny 	<ul style="list-style-type: none"> bada, czy dany ciąg jest arytmetyczny; stosuje wzór na n-ty wyraz ciągu; wyznacza wartość parametru tak, aby ciąg był ciągiem arytmetycznym.
<ul style="list-style-type: none"> Suma początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje i udowadnia wzór na sumę n początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego; wykorzystuje własności ciągu arytmetycznego do rozwiązywania zadań, również praktycznych.
<ul style="list-style-type: none"> Ciąg geometryczny 	<ul style="list-style-type: none"> bada, czy dany ciąg jest geometryczny; stosuje i udowadnia wzór na n - ty wyraz;

	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza wartość parametru tak, aby ciąg był ciągiem geometrycznym.
<ul style="list-style-type: none"> Suma początkowych wyrazów ciągu geometrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje i udowadnia wzór na sumę n początkowych wyrazów ciągu geometrycznego; wykorzystuje własności ciągu geometrycznego do rozwiązywania zadań, również osadzonych w kontekście praktycznym.
<ul style="list-style-type: none"> Zadania wiążące ciągi arytmetyczne i ciągi geometryczne 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza wyrazy ciągu przy danych warunkach; rozwiązuje zadania wiążące ciąg arytmetyczny i geometryczny.
<ul style="list-style-type: none"> Procent prosty i składany. Oprocentowanie lokat i kredytów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje własności potęgowania i pierwiastkowania w sytuacjach praktycznych, w tym do obliczania procentów składanych, zysków z lokat i kosztów kredytów; stosuje ciąg geometryczny w zadaniach dotyczących procentu składanego, również osadzonych w kontekście praktycznym, m.in. do wyznaczenia zysków z lokat, kosztów kredytów (również złożonych na procent składany i na okres krótszy niż rok).

Statystyka

<ul style="list-style-type: none"> Elementy statystyki opisowej 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi odczytywać i interpretować dane empiryczne z tabel, diagramów i wykresów; przedstawia dane empiryczne w postaci tabel, diagramów i wykresów; przeprowadza analizę ilościową przedstawionych danych; porównuje i określa zależności między odczytanymi danymi.
<ul style="list-style-type: none"> Parametry podobieństw - miary zgodności 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza średnią arytmetyczną, wyznacza medianę i dominantę; oblicza średnią ważoną zestawu danych (także w przypadku danych odpowiednio pogrupowanych), interpretuje ten parametr dla danych empirycznych; wykorzystuje średnią arytmetyczną, średnią ważoną, medianę i dominantę do rozwiązywania zadań.

KLASA CZWARTA

Granica ciągu. Szereg geometryczny

<ul style="list-style-type: none"> Granica ciągu 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie granicy ciągu; potrafi podać granicę ciągu na podstawie jego wykresu; rozpoznaje ciągi rozbieżne.
<ul style="list-style-type: none"> Granica właściwa i niewłaściwa ciągu 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza granice ciągów, korzystając z granic ciągów typu $\frac{1}{n}$, $\sqrt[n]{a}$ oraz z twierdzeń o granicach sumy, różnicy, iloczynu i ilorazu ciągów zbieżnych, a także twierdzenia o trzech ciągach.

<ul style="list-style-type: none"> • Szereg geometryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje szeregi geometryczne zbieżne; • stosuje warunek zbieżności do i obliczania sum szeregów geometrycznych; • zamienia ułamki okresowe na zwykłe; • rozwiązuje równania i nierówności, w których jedna strona jest zbieżnym szeregiem geometrycznym; • udowadnia wzór skróconego mnożenia na $a^n - b^n$.
Rachunek różniczkowy	
<ul style="list-style-type: none"> • Granica funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie granicy funkcji właściwej i niewłaściwej; • oblicza granice funkcji w punkcie i w nieskończoności; • oblicza granice jednostronne; • korzysta z twierdzeń o działaniach na granicach.
<ul style="list-style-type: none"> • Ciągłość funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bada ciągłość funkcji w punkcie i w zbiorze; • bada ciągłość funkcji w zadaniach z parametrem.
<ul style="list-style-type: none"> • Własności funkcji ciągłych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje własność Darboux do uzasadniania istnienia miejsca zerowego funkcji i znajdowania przybliżonej wartości miejsca zerowego; • korzysta z własności funkcji ciągłych w zadaniach.
<ul style="list-style-type: none"> • Asymptoty wykresu funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza równanie asymptoty pionowej, poziomej i ukośnej wykresu funkcji.
<ul style="list-style-type: none"> • Pochodna funkcji w punkcie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie ilorazu różnicowego funkcji; • zna pojęcie pochodnej funkcji w punkcie; • potrafi z definicji obliczyć pochodną funkcji w punkcie.
<ul style="list-style-type: none"> • Pochodna jako funkcja. Pochodne funkcji elementarnych 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi podać pochodne funkcji elementarnych (np. liniowej, kwadratowej, potęgowej); • oblicza pochodną funkcji potęgowej o wykładniku rzeczywistym.
<ul style="list-style-type: none"> • Pochodna sumy, iloczynu i ilorazu funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pochodną, korzystając z twierdzeń o pochodnej sumy, różnicy, iloczynu, ilorazu funkcji.
<ul style="list-style-type: none"> • Interpretacja geometryczna pochodnej. Styczna do wykresu funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z geometrycznej interpretacji pochodnej; • wyznacza równanie stycznej do krzywej w danym punkcie.
<ul style="list-style-type: none"> • Interpretacja fizyczna pochodnej 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z fizycznej interpretacji pochodnej.
<ul style="list-style-type: none"> • Monotoniczność funkcji różniczkowalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z własności pochodnej do wyznaczenia przedziałów monotoniczności funkcji.
<ul style="list-style-type: none"> • Ekstrema funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje ekstrema funkcji wielomianowych i wymiernych.
<ul style="list-style-type: none"> • Wartość największa i najmniejsza funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyznacza największą i najmniejszą wartość funkcji w przedziale.
<ul style="list-style-type: none"> • Zadania optymalizacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pochodne do rozwiązywania zagadnień optymalizacyjnych.
<ul style="list-style-type: none"> • Druga pochodna funkcji. 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza drugą pochodną funkcji;

Kąt między krzywymi	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza kąt między krzywymi.
<ul style="list-style-type: none"> Pochodne funkcji trygonometrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pochodne elementarnych funkcji trygonometrycznych oraz złożonych.
<ul style="list-style-type: none"> Pojęcie funkcji złożonej. Pochodna funkcji złożonej 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie funkcji złożonej; oblicza pochodne funkcji złożonych.
<ul style="list-style-type: none"> Przebieg zmienności funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> bada przebieg zmienności funkcji i szkicuje jej wykres.
Kombinatoryka	
<ul style="list-style-type: none"> Silnia. Symbol Newtona. Dwumian Newtona. Trójkąt Pascala 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie silni; oblicz wartości wyrażeń zawierające silnię; wyznacza rozwinięcie $(a + b)^n$ korzystając ze wzoru dwumianowego Newtona; stosuje i udowadnia wzory $(a + b)^n$, $(a - b)^n$; stosuje własności trójkąta Pascala i symbolu Newtona przy rozwiązywaniu problemów kombinatorycznych: $\binom{n}{0} = 1$, $\binom{n}{1} = n; \quad \binom{n}{n-1} = n; \quad \binom{n}{k} = \binom{n}{n-k};$ $\binom{n}{k} + \binom{n}{k+1} = \binom{n+1}{k+1}$ <ul style="list-style-type: none"> udowadnia: <ol style="list-style-type: none"> Wzór dwumianowy Newtona, Wzory skróconego mnożenia na $a^n \pm b^n$ (przy odpowiednich założeniach o n) oraz jako wniosek: dla liczb całkowitych a i b, $a - b \mid a^n - b^n$. tożsamość: jeśli $0 < k < n$, to $\binom{n}{k} = \binom{n-1}{k-1} + \binom{n-1}{k}$.
<ul style="list-style-type: none"> Reguła mnożenia, reguła dodawania 	<ul style="list-style-type: none"> zlicza obiekty w prostych sytuacjach kombinatorycznych niewymagających użycia wzorów kombinatorycznych; zlicza obiekty, stosując reguły mnożenia i dodawania (także łącznie) dla dowolnej liczby czynności w sytuacjach nie trudniejszych niż: <ol style="list-style-type: none"> obliczenie, ile jest czterocyfrowych nieparzystych liczb całkowitych dodatnich takich, że w ich zapisie dziesiętnym występuje dokładnie jedna cyfra 1 i dokładnie jedna cyfra 2, obliczenie, ile jest czterocyfrowych parzystych liczb całkowitych dodatnich takich, że w ich zapisie dziesiętnym występuje dokładnie jedna cyfra 0 i dokładnie jedna cyfra 1.
<ul style="list-style-type: none"> Permutacje 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wzory na liczbę permutacji do zliczania obiektów w bardziej złożonych sytuacjach kombinatorycznych.

<ul style="list-style-type: none"> • Wariacje bez powtórzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wzory na liczbę wariacji bez powtórzeń do zliczania obiektów w bardziej złożonych sytuacjach kombinatorycznych.
<ul style="list-style-type: none"> • Wariacje z powtórzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wzory na liczbę wariacji z powtórzeniami do zliczania obiektów w bardziej złożonych sytuacjach kombinatorycznych.
<ul style="list-style-type: none"> • Kombinacje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wzory na liczbę kombinacji do zliczania obiektów w bardziej złożonych sytuacjach kombinatorycznych.
<ul style="list-style-type: none"> • Kombinatoryka - zadania 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza liczbę możliwych sytuacji, spełniających określone kryteria, z wykorzystaniem reguły mnożenia i dodawania (także łącznie) oraz wzorów na liczbę: permutacji, kombinacji i wariacji, również w przypadkach wymagających rozważenia złożonego modelu zliczania elementów.
Rachunek prawdopodobieństwa	
<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczenie losowe, zdarzenia losowe. Działania na zdarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: doświadczenie losowe, zdarzenia losowe, zbiór zdarzeń elementarnych danego doświadczenia losowego; • określa zdarzenia elementarne sprzyjające danemu zdarzeniu losowemu; • określa zdarzenia elementarne sprzyjające zdarzeniu przeciwnemu do danego zdarzenia losowego; • określa zdarzenia elementarne sprzyjające sumie, iloczynowi i różnicy zdarzeń.
<ul style="list-style-type: none"> • Aksjomatyczna definicja prawdopodobieństwa. Własności prawdopodobieństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje rozkład prawdopodobieństwa dla rzutów kostką, monetą; • zna i stosuje definicję aksjomatyczną prawdopodobieństwa; • oblicza prawdopodobieństwo zdarzenia przeciwnego; • stosuje twierdzenie o prawdopodobieństwie sumy zdarzeń; • stosuje własności prawdopodobieństwa w dowodach twierdzeń.
<ul style="list-style-type: none"> • Klasyczna definicja prawdopodobieństwa. Prawdopodobieństwo klasyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwa w prostych sytuacjach, stosując klasyczną definicję prawdopodobieństwa; • oblicza prawdopodobieństwa w bardziej złożonych sytuacjach (wymagających m.in. wykorzystania wzorów na liczbę permutacji, kombinacji, wariacji bez powtórzeń i wariacji z powtórzeniami do zliczania obiektów) stosując klasyczną definicję prawdopodobieństwa.
<ul style="list-style-type: none"> • Zastosowanie drzew do obliczania prawdopodobieństw. Doświadczenia wieloetapowe 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń losowych za pomocą drzewa.
<ul style="list-style-type: none"> • Prawdopodobieństwo 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwo warunkowe

warunkowe. Prawdopodobieństwo iloczynu zdarzeń	i prawdopodobieństwo iloczynu zdarzeń.
<ul style="list-style-type: none"> • Twierdzenie o prawdopodobieństwie całkowitym 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z twierdzenia o prawdopodobieństwie całkowitym w rozwiązywaniu zadań.
<ul style="list-style-type: none"> • Wzór Bayesa 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wzór Bayesa podczas rozwiązywania zadań.
<ul style="list-style-type: none"> • Niezależność zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • bada, czy dane zdarzenia są niezależne; • wykorzystuje niezależność zdarzeń do obliczania prawdopodobieństwa.
<ul style="list-style-type: none"> • Schemat Bernoulliego. Najbardziej prawdopodobna liczba sukcesów w n próbach Bernoulliego 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi obliczyć prawdopodobieństwo w n próbach Bernoulliego; • stosuje schemat Bernoulliego podczas rozwiązywania zadań; • potrafi podać najbardziej prawdopodobną liczbę sukcesów w n próbach Bernoulliego.
Gnaniastoslupy	
<ul style="list-style-type: none"> • Proste i płaszczyzny w przestrzeni 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wzajemne położenie prostych w przestrzeni, w szczególności proste prostopadłe nieprzecinające się; • wskazuje w wielościanach proste prostopadłe, równoległe i skośne; • wskazuje w wielościanach rzut prostokątny danego odcinka.
<ul style="list-style-type: none"> • Kąt między prostą a płaszczyzną. Kąt dwuścienny między półpłaszczyznami 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem kąta między prostą a płaszczyzną oraz pojęciem kąta dwuściennego między półpłaszczyznami; • zna i stosuje twierdzenie o prostej prostopadłej do płaszczyzny i o trzech prostopadłych; • udowadnia twierdzenie o prostej prostopadłej do płaszczyzny: Dane są proste k, l i m leżące na jednej płaszczyźnie. Jeśli proste k i l przecinają się i prosta n jest do nich prostopadła, to prosta n jest także prostopadła do prostej m. • udowadnia twierdzenie o trzech prostopadłych: Prosta k przecina płaszczyznę P i nie jest do niej prostopadła. Prosta l jest rzutem prostokątnym prostej k na płaszczyznę P. Prosta m leży na płaszczyźnie P. Wówczas proste k i m są prostopadłe wtedy i tylko wtedy, gdy proste l i m są prostopadłe.
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Klasyfikacja gnaniastoslupów</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>sporządza rysunek gnaniastoslupa wraz z oznaczeniami;</i> • <i>wymienia rodzaje gnaniastoslupów;</i> • <i>oblicza długość przekątnej sześciianu i prostopadłościanu.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Odcinki w gnaniastoslupach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w gnaniastoslupach kąty między odcinkami (np. krawędziami, krawędziami i przekątnymi itp.), oblicza miary tych kątów; • wskazuje w gnaniastoslupach kąty między odcinkami i płaszczyznami (między krawędziami i ścianami, przekątnymi i ścianami), oblicza miary tych kątów; • stosuje trygonometrię do obliczeń długości odcinków, miar

	kątów, pól powierzchni i objętości graniastosłupów.
<ul style="list-style-type: none"> • Pole powierzchni i objętość graniastosłupów 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupa prostego;</i> • oblicza objętości i pola powierzchni graniastosłupów, również z wykorzystaniem trygonometrii i poznanych twierdzeń; • oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupów w bardziej złożonych sytuacjach; • wyznacza skalę podobieństwa brył podobnych; • wykorzystuje podobieństwo brył do obliczania objętości.
Ostrosłupy	
<ul style="list-style-type: none"> • Klasyfikacja ostrosłupów. Własności 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>sporządza rysunek ostrosłupa wraz z oznaczeniami;</i> • <i>wymienia rodzaje ostrosłupów;</i> • wskazuje w ostrosłupach kąty między odcinkami (np. krawędziami, krawędziami i przekątnymi itp.), oblicza miary tych kątów; • wskazuje w ostrosłupach kąty między odcinkami i płaszczyznami (między krawędziami i ścianami, przekątnymi i ścianami), oblicza miary tych kątów. • stosuje trygonometrię do obliczeń długości odcinków, miar kątów, pól powierzchni i objętości ostrosłupów.
<ul style="list-style-type: none"> • Pole powierzchni i objętość ostrosłupów 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza pole powierzchni i objętość ostrosłupa;</i> • oblicza objętości i pola powierzchni ostrosłupów, również z wykorzystaniem trygonometrii i poznanych twierdzeń; • oblicza pole powierzchni i objętość ostrosłupów w bardziej złożonych sytuacjach; • wyznacza skalę podobieństwa brył podobnych; • wykorzystuje podobieństwo brył do obliczania objętości.
<ul style="list-style-type: none"> • Kąt między prostą a płaszczyzną. Kąt dwuścienny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w graniastosłupach i ostrosłupach kąty między ścianami; • wyznacza miarę kąta dwuściennego między ścianami bocznymi graniastosłupa i ostrosłupa.
<ul style="list-style-type: none"> • Przekroje wielościanów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką figurą jest dany przekrój prostopadłościanu płaszczyzną; • określa, jaką figurą jest dany przekrój graniastosłupa bądź ostrosłupa płaszczyzną; • wyznacza przekroje sześcianu i ostrosłupów prawidłowych oraz oblicza ich pola, także z wykorzystaniem trygonometrii.
Bryły obrotowe	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bryły obrotowe - podstawowe pojęcia. Pole powierzchni i objętość kuli</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>wymienia rodzaje brył obrotowych;</i> • <i>sporządza rysunek przekroju osiowego walca i stożka wraz z oznaczeniami;</i> • <i>oblicza pole powierzchni i objętość kuli;</i> • <i>określa, jaką figurą jest dany przekrój sfery.</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Pole powierzchni i objętość walca 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza pole powierzchni i objętość walca;</i> • stosuje trygonometrię do obliczeń pola powierzchni i objętości walca.
<ul style="list-style-type: none"> • Pole powierzchni i objętość stożka 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza pole powierzchni i objętość stożka;</i> • stosuje trygonometrię do obliczeń pola powierzchni i objętości stożka.
<ul style="list-style-type: none"> • Bryły obrotowe - zadania 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w walcach i w stożkach kąty między odcinkami oraz kąty między odcinkami i płaszczyznami (np. kąt rozwarcia stożka, kąt między tworzącą a podstawą), oblicza miary tych kątów; • stosuje trygonometrię do obliczeń długości odcinków, miar kątów, pól powierzchni i objętości brył obrotowych. • oblicza objętości i pola powierzchni walca, stożka i kuli, również z wykorzystaniem trygonometrii i poznanych twierdzeń; • wyznacza skalę podobieństwa brył podobnych; • wykorzystuje podobieństwo brył do obliczania objętości.
<ul style="list-style-type: none"> • Bryły podobne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza skalę podobieństwa brył podobnych; • wykorzystuje podobieństwo brył do obliczania objętości.
<ul style="list-style-type: none"> • Bryły wpisane w kulę i opisane na kuli 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza rysunki przekrojów osiowych brył wpisanych w kulę i opisanych na kuli; • oblicza pola powierzchni i objętości brył wpisanych w kulę i opisanych na kuli; • stosuje trygonometrię do obliczeń długości odcinków, pól powierzchni i objętości brył wpisanych w kulę i opisanych na kuli.
<ul style="list-style-type: none"> • Inne bryły wpisane i opisane 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza rysunki przekrojów osiowych brył wpisanych w bryły i opisanych na bryłach; • oblicza pola powierzchni i objętości brył wpisanych i opisanych; • stosuje trygonometrię do obliczeń długości odcinków, pól powierzchni i objętości brył wpisanych i opisanych na kuli.
KLASA PIĄTA	
<ul style="list-style-type: none"> • Powtórzenie materiału 	<ul style="list-style-type: none"> • zna materiał przewidziany programem nauczania; • rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności; • rozwiązuje zadania obejmujące swoim zakresem różne działy nauczania; • rozwiązuje zadania z parametrem; • rozwiązuje zadania na dowodzenie; • rozwiązuje zadania egzaminacyjne; • zwraca uwagę na poprawność zapisu.

Arkusze maturalne	
<ul style="list-style-type: none"> Strategia rozwiązywania zadań zamkniętych 	<ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje różne strategie rozwiązywania zadań zamkniętych; dobiera najlepszy (poprawny i najszybszy) sposób wyboru poprawnej odpowiedzi w zależności od sformułowania pytania, np. metodę „prób”, eliminacji i preferencji, rozwiązania problemu.
<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązywanie zadań otwartych - poziom podstawowy 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania otwarte krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi z poziomu podstawowego; zwraca uwagę na poprawność zapisu.
<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązywanie zadań otwartych - poziom rozszerzony 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania otwarte z poziomu rozszerzonego; zwraca uwagę na poprawność zapisu.

Osiągnięcia konieczne absolwenta szkoły ponadpodstawowej

Uczeń powinien znać następujące pojęcia, własności i algorytmy:

- w klasie I dotyczące: liczb rzeczywistych, przedziałów liczbowych, funkcji, wzorów skróconego mnożenia, wartości bezwzględnej, funkcji liniowej, równań i nierówności pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, układów równań pierwszego stopnia z dwiema niewiadomymi, równoległości i prostopadłości prostych, wektorów;
- w klasie II dotyczące: funkcji kwadratowej, równań i nierówności kwadratowych, wzorów Viète'a, wielomianów, równań wielomianowych, wyrażeń wymiernych, równań wymiernych, układów równań drugiego stopnia z dwiema niewiadomymi, funkcji trygonometrycznych kąta ostrego,;
- w klasie III dotyczące: funkcji trygonometrycznych dowolnego kąta i zmiennej rzeczywistej, własności figur płaskich, wielokątów podobnych, twierdzenia Talesa i twierdzenia odwrotnego do niego, kątów w okręgu, okręgu opisanego na trójkącie i okręgu wpisanego w trójkąt, czworokątów wpisanych w okrąg i czworokątów opisanych na okręgu; twierdzenia sinusów i twierdzenia cosinusów, funkcji wykładniczych i funkcji logarytmicznych, odległości między punktami na płaszczyźnie kartezjańskiej oraz współrzędnych środka odcinka, symetrii osiowej względem osi układu współrzędnych i symetrii środkowej względem początku układu współrzędnych, wektorów w układzie współrzędnych, równania okręgu, wzajemnego położenia prostej i okręgu oraz dwóch okręgów, ciągów arytmetycznego i geometrycznego, statystyki;
- w klasie IV dotyczące: granicy ciągu, szeregu geometrycznego, granicy funkcji, ciągłości i pochodnej funkcji, kombinatoryki, wzoru dwumianowego Newtona, trójkąta Pascala, prawdopodobieństwa i stereometrii.
- W klasie V dotyczące: całości materiału z uwzględnieniem zadań maturalnych.

Uczeń powinien umieć posługiwać się ww. pojęciami, własnościami i algorytmami, a ponadto:

- posługiwać się pojęciami, własnościami i algorytmami dotyczącymi: liczb rzeczywistych, przedziałów liczbowych, funkcji, równań, nierówności i układów równań, ciągów,

prawdopodobieństwa i figur geometrycznych wynikających z treści programu w zakresie rozszerzonym;

- stosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań praktycznych, np.:
  - korzystać z procentów w zadaniach związanych z podatkami, ubezpieczeniami, inflacją, lokatami bankowymi, kredytami itp.,
  - dokonywać obliczeń miarowych: obwodów, pól, objętości i przybliżać wyniki zadaną dokładnością,
  - odczytywać i analizować informacje z tabel, diagramów i wykresów, wyznaczać i interpretować liczby charakteryzujące zestawy danych;
- formułować zależności, wyciągać wnioski i uzasadniać ich prawdziwość;
- dobrać odpowiedni model matematyczny czy algorytm do sytuacji problemowej i weryfikować uzyskane wyniki;
- stosować definicje i twierdzenia w rozwiązywaniu problemów;
- argumentować i przeprowadzać rozumowanie dedukcyjne oraz uzasadniać jego poprawność;
- wykorzystywać w różnych sytuacjach takie urządzenia techniczne, jak kalkulator, kalkulator graficzny, komputer.